

Sygn. akt II CZ 94/12

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSA Andrzej Niedużak

w sprawie z wniosku J. N.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty G.
o wpis do księgi wieczystej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 sierpnia 2012 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 3 lutego 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy od postanowienia tego Sądu z dnia 26 października 2011 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 29 czerwca 2011 r., którym oddalony został wniosek o dokonanie w księdze wieczystej wpisu zakazu dokonywania i nanoszenia zmian, przeprowadzania transakcji lub zbywania i obciążania nieruchomości przez jej ujawnionego właściciela.

Sąd Okręgowy stwierdził, że, zgodnie z art. 519¹ k.p.c., w postępowaniu wieczystoksięgowym skarga kasacyjna przysługuje tylko od orzeczeń rozstrzygających co do istoty sprawy. Do rozstrzygnięć takich nie należą natomiast wpisy ostrzeżeń i wzmianek o charakterze wpadkowym, które jedynie zabezpieczają prawidłowy tok postępowania wieczystoksięgowego lub innego postępowania albo zabezpieczają skuteczność ewentualnego orzeczenia. Żądany wpis zakazu dokonywania i nanoszenia zmian, przeprowadzania transakcji lub zbywania i obciążania nieruchomości dotyczył takiej właśnie kwestii wypadkowej, wobec czego wniesiona skarga kasacyjna ulegała odrzuceniu, jako niedopuszczalna (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 519¹ i art. 13 § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawca zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 519¹ § 1 k.p.c. oraz art. 10 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm. – dalej: „u.k.w.h.”) przez przyjęcie, że wpis ostrzeżenia o niezgodności księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym jest wpisem o charakterze wpadkowym, mimo że miał on stanowić wpis główny. W konkluzji żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie – w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego – przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny

stanowi inaczej. Z przytoczonego przepisu wynika, że w sprawach wieczystoksięgowych skarga kasacyjna jest dopuszczalna. Zważywszy jednak na to, że skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień co do istoty sprawy, kończących postępowanie w sprawie, trzeba przyjąć, że nie jest ona dopuszczalna od postanowienia sądu drugiej instancji, którym sąd ten orzekał w przedmiocie wniosku o wpis ostrzeżenia na podstawie art. 10 ust. 2 u.k.w.h.

Zgodnie z utrwaloną wykładnią Sądu Najwyższego, kończą postępowanie tylko te postanowienia, które kładą kres określonym czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych. Nie odpowiadają zatem tym wymaganiom postanowienia, które nie spełniają cech definitywności, np. dotyczące wpisu ostrzeżenia o toczącym się procesie na podstawie postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia (art. 755 k.p.c.), wpisu ostrzeżenia na podstawie art. 10 ust. 2 u.k.w.h. czy art. 626¹³ § 1 k.p.c. bądź sprostowania usterek wpisu na podstawie art. 626¹³ § 2 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1997 r., I CKN 31/96, OSNC 1997, nr 5, poz. 55, z dnia 15 stycznia 1997 r., III CZ 1/97, OSNC 1997, nr 4, poz. 37 ze sprost. W OSNC 1997, nr 6-7, s. 136, z dnia 18 listopada 1997 r., I CKN 325/97, nie publ., z dnia 13 stycznia 1998 r., II CKN 529/97, OSNC 1998, nr 7-8, poz. 128 i z dnia 22 czerwca 2001 r., V CZ 91/01, OSNC 2002, nr 2, poz. 25).

Przytaczając argumenty przemawiające za taką kwalifikacją wymienionych postanowień, Sąd Najwyższy podkreślał, że prowadzą one jedynie do rozstrzygnięcia określonej kwestii wpadkowej wiążącej się z postępowaniem wieczystoksięgowym, bez zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych. Odnośnie do postanowień dotyczących wpisu ostrzeżenia przewidzianego w art. 10 ust. 2 u.k.w.h. Sąd Najwyższy zwracał uwagę, że istotą ostrzeżenia nie jest rozstrzygnięcie o prawidłowości prawa wpisanego w księdze wieczystej, a jedynie urzędowa informacja o zakwestionowaniu zasadności wpisu. Tym samym ostrzeżenie pełni funkcję zabezpieczającą, podobnie jak postanowienie sądu o udzieleniu zabezpieczenia, od którego skarga kasacyjna nie przysługuje.

Podzielając dotychczasowy kierunek wykładni art. 519¹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.